

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2015. gada 4. februāris)

par Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas uzdevuma un organizācijas pārskatīšanu

(CON/2015/4)

(2015/C 192/01)

Ievads un juridiskais pamats

Eiropas Komisija 2014. gada 8. augustā pieņēma ziņojumu par Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas (ESRK) uzdevumu un organizāciju⁽¹⁾ (tālāk tekstā – “Komisijas ziņojums”).

Eiropas Centrālās Bankas (ECB) kompetence sniegt atzinumu par Komisijas ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei pamatojas uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1092/2010⁽²⁾ 20. pantu un Padomes Regulas (ES) Nr. 1096/2010 8. pantu⁽³⁾. ECB Padome saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu ir pieņēmusi šo atzinumu.

Vispārīgi apsvērumi

Komisijas ziņojumā ESRK uzdevums un organizācija ir pārskatīti atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1092/2010 20. panta un Regulas (ES) Nr. 1096/2010 8. panta prasībām. Kopumā ECB atbalsta Komisijas ziņojumā sniegtos secinājumus.

Pašlaik ECB uzskata, ka ESRK tiesiskajā regulējumā nav jāveic būtiskas izmaiņas. Pārskatīšanas periods bija relatīvi īss, un ECB uzskata, ka ESRK kopumā darbojas labi. Tomēr dažas tehniskas korekcijas ESRK darbības regulējumā uzlabotu tās efektivitāti un pastiprinātu tās ieguldījumu tādu finanšu stabilitātes sistēmisko risku novēršanā un mazināšanā, kuri rodas finanšu sistēmā notiekošo izmaiņu rezultātā. Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai tās jāizskata, izvērtējot konkrētu tiesību akta priekšlikumu nepieciešamību⁽⁴⁾. Šajā sakarībā pēc tam, kad Komisija izvirzīs savus tiesību akta priekšlikumus, ECB sniegs savu atzinumu, ievērojot tās Līgumos noteikto kompetenci.

Īpaši apsvērumi

1. ECB atbalsts ESRK

1.1. Saikne starp ESRK veikto makrouzraudzību Eiropas Savienībā un ECB pilnvarām monetārās politikas, finanšu stabilitātes un banku uzraudzības jomā

ESRK ir dibināta 2010. gadā, lai veiktu makrouzraudzību Savienībā. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 1. punktu ECB galvenais mērķis ir uzturēt cenu stabilitāti, un ECB saskaņā ar to nosaka un īsteno monetāro politiku euro zonā. Turklāt saskaņā ar Līguma 127. panta 5. punktu Eiropas Centrālo banku sistēma (ECBS) palīdz sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz finanšu sistēmas stabilitāti. Šīs politikas ir noteiktas un tiek īstenotas, pamatojoties uz attiecīgiem makroekonomiskiem un makrofinansāliem lielumiem un analīzi.

⁽¹⁾ COM(2014) 508 galīgā redakcija.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1092/2010 par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makrouzraudzību un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas izveidošanu (OV L 331, 15.12.2010., 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes 2010. gada 17. novembra Regula (ES) Nr. 1096/2010, ar kuru Eiropas Centrālajai bankai piešķir konkrētus uzdevumus saistībā ar Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas darbību (OV L 331, 15.12.2010., 162. lpp.).

⁽⁴⁾ Regulas (ES) Nr. 1092/2010 20. pants.

ESRK kopš tās pirmsākumiem spēja izmantot visu ECBS centrālo banku makroekonomisko, finansiālo un monetāro pieredzi, it īpaši finanšu stabilitātes uzraudzības, makroekonomiskās analīzes, tirgus apstākļu un tirgus infrastruktūru analīzes jomā, kā arī statistiskās informācijas vākšanā. Turklāt ESRK izmantoja pieredzes, resursu un infrastruktūras sinerģijas ECBS esošās darbības kontekstā.

Darbības, ko ECB veic ESRK atbalstam, neaizskar ne ECB institucionālo, funkcionālo un finansiālo neatkarību, ne arī ECBS uzdevumu izpildi saskaņā ar Līgumu un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem. ECB joprojām ir labas iespējas nodrošināt ESRK analītisko, statistisko, finansiālo un administratīvo atbalstu saskaņā ar spēkā esošiem aktiem, it īpaši saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1096/2010. Attiecībā uz Komisijas apspriešanas procedūras gaitā dažu ieinteresēto personu virzīto ierosinājumu pastiprināt ESRK autonomiju ⁽¹⁾ ECB uzskata, ka ir jāatrod atbilstošs līdzsvars, jo nepamatota autonomija būs nesavietojama ar ESRK pastāvīgu palaušanos uz ECB reputāciju un pieredzi ⁽²⁾.

1.2. ESRK Valdes priekšsēdētājs

ECB atbalsta Komisijas ierosinājumu saglabāt to, ka ECB prezidents ir ESRK Valdes priekšsēdētājs. Centrālām bankām ir būtiska loma makrouzraudzības politikā, ņemot vērā to atbildību par finanšu sistēmas stabilitāti, to analītisko pieredzi un informāciju, kas tām ir par reālo ekonomiku, finanšu tirgiem un tirgus infrastruktūrām. It īpaši, ECB sniedz ESRK atbalstu analītiskajā, statistikas, administratīvajā un loģistikas jomā, un nodrošina ciešu sadarbību tehniskajā līmenī ar savstarpējas pārstāvniecības palīdzību ESRK Konsultatīvajā speciālistu komitejā (KSK) un ECB Finanšu stabilitātes komitejā.

Visu ECBS centrālo banku vadītāju piedalīšanās ESRK Valdē, kā arī priekšsēdētāja amata piesaiste ECB prezidenta amatam saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1092/2010 izceļ centrālo banku funkcijas nozīmīgumu ESRK darbībā. Tāpēc nav jāveic izmaiņas ECB prezidenta kā ESRK Valdes priekšsēdētāja darbībā.

Svarīgi atzīmēt, ka ECB prezidentam jābūt atkārtoti ieceltam ESRK Valdes priekšsēdētāja amatā līdz 2015. gada beigām, jo Regulā (ES) Nr. 1092/2010 ir noteikts nepārprotams šī amata pilnvaru termiņa ierobežojums ⁽³⁾. Tātad tiesību akta priekšlikumu, kurā noteikta priekšsēdētāja iecelšanas kārtība, nepieciešams sagatavot un pieņemt 2015. gada pirmajā pusē.

2. ESRK organizācija

2.1. ESRK Valdes sastāva pārskatīšana

Attiecībā uz Komisijas ierosinājumu vienkāršot un samazināt ESRK Valdes locekļu skaitu ⁽⁴⁾ ECB uzskata, ka pastāv tikai ļoti ierobežotas iespējas samazināt Valdes sastāvu. Faktiski ECB uzskata, ka visiem makrouzraudzības lēmumu pieņēmējiem jābūt Valdes sastāvā. ņemot vērā to centrālo lomu makrouzraudzības politikā, Valdes sastāvā jābūt pārstāvjiem no visām ECBS centrālajām bankām un nacionālajām makrouzraudzības iestādēm, ja tās nav centrālās bankas, un tiem nav obligāti jābūt balsstiesīgiem. Turklāt būtu noderīgi, lai Vienotais uzraudzības mehānisms būtu pārstāvēts Valdē bez balsstiesībām, t. i., tādā pašā veidā, kādā šobrīd ir pārstāvētas nacionālās uzraudzības iestādes.

2.2. Koordinācijas komitejas sastāva un uzdevumu pārskatīšana

ECB piekrīt Komisijas priekšlikumam pastiprināt Koordinācijas komitejas funkciju. Piemēram, Koordinācijas komiteju varētu izmantot kā platformu informācijas apmaiņai par plānotajiem makrouzraudzības pasākumiem pirms par tiem oficiāli informē ESRK, tādējādi nodrošinot visu attiecīgo makrouzraudzības iestāžu iesaistīšanu. Šādas makrouzraudzības iestādes var ielūgt piedalīties attiecīgajās Koordinācijas komitejas sanāksmēs, ja nepieciešams. Tas sniegtu ECB iespēju pārrunāt iespējamo ietekmi un domino efektu, it īpaši ar ārpus euro zonas esošajām dalībvalstīm, pirms makrouzraudzības pasākumu veikšanas. Turklāt Koordinācijas komiteja varētu uzņemties aktīvāku, tālredzīgāku pieeju, nosakot Valdes prioritātes un galvenos politikas aspektus darba programmas veidā. Koordinācijas komitejai jānodrošina šo uzdevumu izpildes caurredzamība Valdei. Koordinācijas komitejas pastiprinātā funkcija nekādā veidā nedrīkst apdraudēt Valdes kā vienīgās ESRK lēmējinstīcijas funkciju. Visbeidzot, ECB uzskata par noderīgu to, ka VUM ir pārstāvēts Koordinācijas komitejā.

⁽¹⁾ Sk. Komisijas ziņojuma 3.2.1. nodaļu.

⁽²⁾ Sk. Komisijas ziņojuma 3.2.1. nodaļu.

⁽³⁾ Sk. Regulas (ES) Nr. 1092/2010 5. panta 1. punktu.

⁽⁴⁾ Sk. Komisijas ziņojuma 4. nodaļu.

2.3. Citas apakšstruktūras (KSK un KZK)

ESRK ir izveidojusi dažādas apakšstruktūras tās analītiskās darbības atbalstam. KSK veicina ESRK darbību vairākās jomās⁽¹⁾. Konsultatīvā zinātniskā komiteja (KZK) papildina ESRK darbību ar inovatīvas, ārējas un zinātniskas ievirzes aspektiem. ECB uzskata, ka šo komiteju sastāvā un struktūrā nav jāveic būtiskas izmaiņas. Komisija norādīja uz jomām, kurās vajadzīgi uzlabojumi, t. i., saistībā ar KSK locekļu lielo skaitu, KZK darbības redzamību un KZK ciešāku saikni ar ESRK vispārējo darbību⁽²⁾. ECB uzskata, ka jebkādam izmaiņām KSK lielumā jāatspoguļo izmaiņas Valdes sastāvā. Kas attiecas uz KZK, tā varētu pastiprināt savu redzamību, strādājot arī pie prioritāriem jautājumiem, kurus nosaka Valde un Koordinācijas komiteja, ar nosacījumu, ka KZK saglabā iespēju analizēt jautājumus pēc savas iniciatīvas.

2.4. Rīkotājdirektora funkcija

Komisijas ziņojumā ierosināts, ka Komisija tālāk pārbaudīs iespēju izveidot pilnā slodzē nodarbināta ESRK rīkotājdirektora amatu, kas uzņemtos atbildību par ESRK ikdienas darbu⁽³⁾. Lai arī šādas organizatoriskas izmaiņas varētu būt noderīgas⁽⁴⁾, tas, ka ESRK turpinās būt atkarīga no ECB atbalsta analītiskajā, statistikas, administratīvajā un loģistikas jomā, nosaka augsta līmeņa ECB pārstāvību ESRK lēmēj institūcijās. Šajā nolūkā ESRK rīkotājdirektora iecelšanas jautājumā jāievēro līdzsvars, pastāvīgi nozīmējot ECB prezidentu *ex officio* Valdes priekšsēdētāja amatā⁽⁵⁾. ECB tālāk ierosina turpmāk precizēt izpilddirektora funkcijas, piemēram, attiecībā uz priekšsēdētāja un Sekretariāta vadītāja pienākumiem un atbildību, tostarp pakļautību un pārskatu sniegšanas prasības, kā arī ESRK ārējo pārstāvēšanu.

3. ESRK instrumentu kopums

3.1. Saziņas instrumenti (tostarp vēstules un publiski paziņojumi)

ECB uzskata, ka ir nepieciešami papildu paskaidrojumi par ierosinājumu paplašināt ESRK instrumentu klāstu⁽⁶⁾. Komisija ierosina paplašināt pašreizējo instrumentu klāstu, kas kā divus galvenos saziņas instrumentus ietver brīdinājumus un ieteikumus, tā, lai tie ietvertu vairāk "maigās varas" instrumentu. Piemēram, Komisijas ziņojumā vēstuli vai publisku paziņojumu publicēšana minēta kā pasākums, kas nodrošinātu agrinās brīdināšanas funkcijas elastīgāku darbību pirms formālu brīdinājumu un ieteikumu izplatīšanas. ECB atbalsta šādu pieeju, kas sniegtu ESRK iespēju atklāt dažus riskus agrākā posmā bez vajadzības izplatīt formālu brīdinājumu.

3.2. ESRK piedalīšanās Savienības likumdošanas procesā

ECB atzīmē, ka daži Komisijas apspriešanas respondenti, kā arī citi ziņojumu autori par šo jautājumu⁽⁷⁾ ierosina, ka ESRK tā vai citādi jābūt iesaistītai Savienības likumdošanas procesā. Ir svarīgi uzsvērt, ka Savienības likumdošanas procedūras regulē attiecīgi Līgumu noteikumi. Turklāt Regulā (ES) Nr. 1092/2010 jau ir noteikts pamats, uz kura ESRK var izdot ieteikumus Komisijai par attiecīgiem Savienības tiesību aktiem⁽⁸⁾.

ESRK pieredze finanšu stabilitātes jomā, protams, būtu vērtīga, apspriežot Savienības politikas iniciatīvas. ECB uzskata, ka saskaņā ar iepriekš minētajiem apsvērumiem par aktīvāku saziņas stratēģiju, ESRK var sniegt savu ieguldījumu likumdošanas procesā, piemēram, norādot Komisijai uz jomām, kurās var būt nepieciešama tālāka likumdevēja darbība. Cits iespējamais iesaistes virziens varētu būt ESRK piedalīšanās Komisijas organizētajās sabiedriskajās apspriešanās. Tomēr ECB uzskata, ka Savienības likumdošanas procedūrās nav nepieciešams izveidot formālu ESRK funkciju papildus tai, kas jau ir noteikta Regulā (ES) Nr. 1092/2010.

⁽¹⁾ Sk. Konsultatīvās tehniskās komitejas pilnvaras, pieejamas ESRK interneta vietnē.

⁽²⁾ Sk. Komisijas dienestu darba dokumenta, kas pievienots dokumentam "Ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas (ESRK) uzdevumu un organizāciju", 16. lpp.

⁽³⁾ Sk. Komisijas ziņojuma 3.2.1. nodaļu.

⁽⁴⁾ Galvenokārt, veicinot ESRK redzamības pastiprināšanu un atvieglojot ESRK ikdienas lēmumu pieņemšanu.

⁽⁵⁾ Kā ieteikts šī atzinuma 1.2. punktā.

⁽⁶⁾ Sk. Komisijas ziņojuma 3.2.3. nodaļu.

⁽⁷⁾ Sk. Eiropas Parlamenta 2014. gada 11. marta rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par Eiropas finanšu uzraudzības sistēmas (EFUS) pārskatīšanu (2013/2166(INL)).

⁽⁸⁾ Sk. Regulas (ES) Nr. 1092/2010 16. panta 2. punktu.

4. ESRK pieeja datiem

4.1. Atbalsts statistikas jomā, ko ECB sniedz ESRK

Nemot vērā ECB pieredzi pārskatīšanas periodā, ECB novērtē pašreizējo regulējumu par datu sniegšanu ECB kā atbilstošu un apstiprina ESRK Sekretariāta un EUI ciešo sadarbību. Tomēr procedūrās, kas attiecas uz datu apmaiņu, varētu uzlabot.

Kā daļu no ECB atbalsta ESRK statistikas jomā ECB līdz šim nodrošināja, ka Lēmumā ESRK/2011/6⁽¹⁾ noteiktā apkopoto datu regulārās sniegšanas sākotnējās prasības tiek izpildītas savlaicīgi un ar augstas kvalitātes datiem. Lēmums ESRK/2011/6 tika pieņemts, sekojot apvienotās grupas, kuras sastāvā bija ESRK Sekretariāta, ECB un Eiropas Uzraudzības iestāžu (EUI) pārstāvji, galvenajam devumam, lai apmierinātu ESRK statistikas datu vajadzības⁽²⁾. Datus izmantoja regulārajās ESRK Valdes un KSK informatīvajās sanāksmēs, un it īpaši ESRK riska panelī, ko publicē ik ceturksni kopš 2012. gada septembra.

4.2. Vispārīgas procedūras pieejai datiem

ECB atbalstītu arī datu pieejas procedūras vienkāršošanu gadījumos, kad dati ir jau pieejami Eiropas vai nacionālajās iestādēs, un ir jāprecizē vienīgi šo datu saturs, formāts un pieejas tiesības. Procedūrai joprojām jāļauj attiecīgām struktūrām vai iestādēm (piem., EUI, nacionālām iestādēm vai ESRK) pārbaudīt, vai tiek ievēroti visi atlikušie ierobežojumi – tādi kā datu izplatīšanas ierobežojumi. Turpretim ESRK pastāvošā balsošanas procedūra joprojām būtu piemērota gadījumos, kad dati nav pieejami, tādējādi izraisot speciālo (*ad hoc*) apsekojumu uzsākšanu, kuriem nepieciešams savākt datus finanšu nozarē.

4.3. ESRK pieeja neapkopotiem datiem

ESRK statistikas vajadzības kopš tās pirmsākumiem lielā ziņā tika apmierinātas ar speciālu (*ad hoc*) – gan apkopotu, gan par konkrētu uzņēmumu – pieprasījumu palīdzību. Tomēr šādu datu vākšanas, apstrādes un izplatīšanas procedūras ir apgrūtinošas un ilgstošas, kas nelabvēlīgi ietekmē arī tālāka analītiskā darba izpildes termiņus. Ņemot vērā apkopoto datu un konkrēta līmeņa datu svarīgo savstarpējo papildināmību makrouzraudzības analīzes un politikas izstrādes mērķiem, ir jāpārskata pašreizējais, ierobežojošs attiecīgās informācijas saņemšanas regulējums. Ar Regulas (ES) Nr. 1092/2010 15. pantu ir ierobežota ESRK spēja (caur tās Sekretariātu un caur ECB statistiskā un analītiskā atbalsta funkciju) savlaicīgi un atbilstošā veidā iegūt atsevišķus uzņēmuma līmeņa datus makrouzraudzības analīzes veikšanai. Šo ierobežojumu risināšanai bija jāievieš apgrūtinošas procedūras. Tās var būt daļēji pārmērīgas, jo dažus uzņēmuma līmeņa datus – tādus kā atsevišķu biržā kotēto banku finanšu pārskatu datus –, kas pašlaik nonāk ESRK Sekretariāta pārvaldībā esošajā “tumšajā telpā”, uzņēmumi faktiski drīkst publikot.

Tāpēc ECB stingri atbalsta Regulas (ES) Nr. 1092/2010 pārskatīšanu nolūkā padarīt atsevišķu uzņēmuma līmeņa datu sniegšanas procedūras par labāk pielāgotām ESRK vajadzībām un par mazāk ierobežojošām, nošķirot datus, kas ir sensitīvi (piem., par savstarpēju saistību), un nodrošinot atbilstošu konfidencialitātes aizsardzību.

ECB ierosina noteikt atšķirību, kas ir līdzīga Finanšu stabilitātes padomes noteiktajai⁽³⁾, starp datiem, kas sniegti “no iestādes uz vidējo” (*“institution-to-aggregate” data*), t. i., kad viena iestāde ziņo par saviem kopējiem darījumiem, iesniedzot bilanci un peļņas un zaudējumu aprēķinu, vai par darījumiem ar dažādām darījumu partneru kategorijām (piem., bankām vai valdības aģentūrām), kas sagrupētas pa riska faktoriem, un tādiem datiem, kas sniegti “no iestādes uz iestādi” (*“institution-to-institution” data*), t. i., iestādēm ziņojot par divpusējiem darījumiem. Lai arī abos gadījumos var būt konfidenciali un sensitīvi dati, kas rada nepieciešamību nodrošināt konfidencialitātes aizsardzību un rūpīgu novērtējumu katrā atsevišķā gadījumā, dati, kas sniegti “no iestādes uz iestādi” ir sensitīvāki un tāpēc tiem jāpiemēro ierobežojumi saskaņā ar pašreizējo procedūru. Turpretim “no iestādes uz vidējo” kategorijas datiem var piemērot vienkāršotu procedūru, neaizskarot tiesības konkrētajos gadījumos pieprasīt stingrāku procedūru, ja tā pamatā ir attiecīgo datu sensitivitāte. Jomā, kur apkopotie dati papildfaktoru un saistīto risku dēļ neder analītiskiem mērķiem, ir liela nozīme izplatīšanas pasākumiem, un tiem nepieciešama lielāka detalizētība. Jāpatur prātā arī, ka lielākā datu daļa tiek ziņota vairākas nedēļas vai pat mēnešus pēc atsaucē perioda beigām, un tāpēc tie zaudē savu sensitivitāti.

⁽¹⁾ 2011. gada 21. septembra Lēmums ESRK/2011/6 par finanšu sistēmas makrouzraudzības informācijas sniegšanu un vākšanu Savienībā (OV C 302, 13.10.2011., 3. lpp.).

⁽²⁾ Sīkākas ziņas par darbu, kas paveikts, lai sagatavotu, attīstītu, īstenotu un pārvaldītu sākotnējo ESRK nepieciešamo statistikas un uzraudzības informācijas kopumu, ir sniegtas Israel J.-M., Sandars P., Schubert A., and Fischer B. (2013), “Statistics and Indicators for Financial Stability Analysis and Policy,” Occasional Paper Series, Nr. 145, ECB, Frankfurt pie Mainas, 2013. gada aprīlis.

⁽³⁾ Sk. Finanšu stabilitātes padomes konsultāciju dokumentu “Understanding Financial Linkages: A Common Data Template for Global Systemically Important Banks”, 2011. gada 6. oktobris.

ESRK Valde varētu izveidot šādu “no iestādes uz vidējo” un uzņēmuma līmeņa datu apmaiņas procedūras vispārējā tiesiskā regulējuma ietvaros, kas nosaka šādu informācijas apmaiņu. ECB ir spēkā atbilstošas procedūras patiesi konfidencialu datu aizsardzībai, un tā var izmantot savu plašo pieredzi šajā jautājumā ⁽¹⁾.

4.4. Uzraudzības pārskatu sniegšanas prasības

Visbeidzot, ECB atbalstītu to, ka EUI piešķirtu pienācīgu īpatsvaru ESRK vajadzībām, apsverot jaunus vai grozītus uzraudzības pārskatu sniegšanas prasības, lai labāk atspoguļotu makrouzraudzības analītiskās vajadzības. ECB savukārt jau ņem vērā ESRK datu prasības savā pastāvīgajā attīstības darbā ar jaunu vai pastiprinātu statistiku, veicot “noderības un izmaksu izvērtēšanu”, kas ir līdzvērtīga Komisijas veiktajam “ietekmes novērtējumam”.

5. ESRK un VUM mijiedarbība

5.1. VUM pārstāvība ESRK struktūrās

Laikā, kad tika noteikti ESRK pārvaldības pasākumi, vēl nebija banku savienības. Lai atspoguļotu izmaiņas Eiropas finanšu uzraudzības sistēmas kontekstā, tostarp VUM izveidošanu, Regulā (ES) Nr. 1092/2010 nepārprotami jānosaka SSM pārstāvība ESRK Valdē ⁽²⁾. Kā minēts, jānosaka arī VUM pārstāvība Koordinācijas komitejā ⁽³⁾. Visbeidzot, par noderīgu tiktu uzskatīta arī VUM pārstāvība KSK.

5.2. ESRK nozīme makrouzraudzības instrumentu piemērošanā VUM ietvaros

Jāatzīmē, ka ar Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2013 ⁽⁴⁾ ECB nepārprotami tika uzticēta atbildība un pilnvaras makrouzraudzības politikas jomā ⁽⁵⁾, kas tiks īstenotas caur lielāko daļu ESRK locekļu. Šajā nolūkā valstu iestādēm jābrīdina ECB par makrouzraudzības pasākumiem, ko tās plāno piemērot. No otras puses, ECB, ja tā uzskata par nepieciešamu, var piemērot augstākas prasības.

2014. gada martā ESRK publicēja pamatziņojumu par makrouzraudzības politiku banku sektorā ⁽⁶⁾. Ziņojumā ir teikts, ka ESRK darbosies kā Savienības makrouzraudzības politikas pasākumu informācijas vākšanas un izplatīšanas centrālā vienība. ESRK jau ieteica makrouzraudzības iestādēm sadarboties un apmainīties ar informāciju arī pāri robežām, it īpaši informējot ESRK par darbībām, kas ir veiktas sistēmisko risku mazināšanai valstu līmenī ⁽⁷⁾. Turklāt ESRK ieteica makrouzraudzības iestādēm, neaizskarot attiecīgās Savienības tiesību aktu normas, informēt ESRK pirms makrouzraudzības instrumentu piemērošanas valstu līmenī, ja ir sagaidāma būtiska pārrobežu ietekme citā dalībvalstī vai vienotajā tirgū ⁽⁸⁾.

Ir būtiski, lai ESRK makrouzraudzība būtu veikta, ņemot vērā ECB nozīmi un funkcijas makrouzraudzības jomā ⁽⁹⁾. No darba dubultošanās var izvairīties, skaidri nošķirot ECB un ESRK uzdevumus un atbildību. Ņemot vērā iepriekš minēto, paredzams, ka ESRK Valde un attiecīgās ECB lēmējinstiūcijas izveidos skaidrus noteikumus par informācijas apmaiņu un ESRK ieteikumu izpildes pārbaudi.

⁽¹⁾ It īpaši uz datiem, kas savākti saskaņā ar Padomes 1998. gada 23. novembra Regulu (ES) Nr. 2533/98 par statistikas informācijas vākšanu, ko veic Eiropas Centrālā banka (OV L 318, 27.11.1998., 8. lpp.), attiecas minētās regulas 8. pantā noteiktie aizsardzības pasākumi, nodrošinot konfidencialas statistikas informācijas fizisko un loģisko aizsardzību.

⁽²⁾ Sk. arī šī atzinuma 2.1. punktu.

⁽³⁾ Sk. arī šī atzinuma 2.2. punktu.

⁽⁴⁾ Padomes 2013. gada 15. oktobra Regula (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.).

⁽⁵⁾ Sk. Regulas (ES) Nr. 1024/2013 5. pantu.

⁽⁶⁾ Sk. pamatziņojumu par makrouzraudzības politiku banku sektorā, pieejams ESRK interneta vietnē www.esrb.europa.eu

⁽⁷⁾ Sk. ieteikumu ESRK/2011/3, ieteikums B4.

⁽⁸⁾ Sk. ieteikumu ESRK/2013/1, ieteikums C3.

⁽⁹⁾ It īpaši Regulā (ES) Nr. 1024/2013 jau ir atsauce uz VUM dalībvalstu un ESRK mijiedarbības koncepciju makrouzraudzības jautājumos; kā noteikts minētajā regulā, saglabājot neskartas ESRK pilnvaras, nacionālās kompetentās iestādes vai nacionālās norīkotās iestādes un ECB rīkojas, ievērojot visas citos Savienības tiesību aktos paredzētās koordinācijas procedūras pēc tam, kad ir ievērotas Regulā (ES) Nr. 1024/2013 paredzētās procedūras. Sk. 24. apsvērumu.

5.3. ESRK ieteikumu adresāti

Regulā (ES) Nr. 1092/2010 pašlaik ir noteikts neierobežots iespējamo ESRK ieteikumu adresātu skaits ⁽¹⁾. ESRK jau ir izdevusi ieteikumus dalībvalstīm, nacionālajām kompetentām iestādēm, nacionālajām norīkotajām iestādēm, Eiropas Banku iestādei un Komisijai.

Tajā pašā laikā Regula (ES) Nr. 1092/2010 ir samērā ierobežojoša attiecībā uz adresātiem, kuriem mehānisma “rīkojies vai paskaidro” ⁽²⁾ ietvaros tiek pieprasīts sniegt pierādījumus tam, ka ESRK ieteikumi tiek izpildīti. Patiesi, tikai dažiem no iepriekš minētiem adresātiem tiek pieprasīts sniegt atbildi par pasākumiem, kas veikti, lai atbilstu šīm prasībām. No šādas asimetrijas jāizvairās pēc iespējas.

Ņemot vērā iepriekš minēto, jāņem vērā tas, vai tiesiskajā regulējumā jāparedz, ka ESRK tās pilnvaru ietvaros drīkst izdot ieteikumus nacionālām makrouzraudzības iestādēm, kā arī ECB attiecībā uz tās mikrouzraudzības un makrouzraudzības funkcijām ⁽³⁾. Jebkurā gadījumā ECB kā iespējamā adresāta iekļaušana nekādā gadījumā neaizskar ESRK galveno mērķi – cenu stabilitātes uzturēšanu – saskaņā ar Līguma 127. panta 1. punktu ⁽⁴⁾. Šajā sakarībā jānodrošina skaidra iepriekšēja komunikācija un informācijas apmaiņa ESRK Valdes un attiecīgo ECB lēmējinstīciju starpā, kā ierosināts iepriekš ⁽⁵⁾.

Frankfurtē pie Mainas, 2015. gada 4. februārī

ECB prezidents

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Sk. Regulas (ES) Nr. 1092/2010 16. pantu.

⁽²⁾ Sk. Regulas (ES) Nr. 1092/2010 17. panta 1. punktu.

⁽³⁾ Kā jau tika ierosināts Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas 2014. gada 18. jūnija Ieteikuma par norādījumiem pretciklisku kapitāla rezervju noteikšanai (OV C 293, 2.9.2014., 1. lpp.) 2.1.1. panta a) punktā.

⁽⁴⁾ Sk. ESRK pārskatīšanas jautājumu augsta līmeņa darba grupā, leģaldījums ESRK darbības pārskatīšanā, 2013. gada marts.

⁽⁵⁾ Sk. šī atzinuma 5.2. punktu.